

Slovenski Dom.

Napredno kmetjsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tiskovna petit-vrsta 20 vin., vsa stran 60 K, pol strani 30 K, četrt strani 15 K, osminka strani 8 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5. I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnštvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Klerikalci zvezani z Nemci!

Znano je, da je klerikalna večina deželnega zbora izdelala zakonski načrt o spremembi občinskega volilnega reda ljubljanskega.

Ta načrt seveda ni stvar in pravičen, marveč je sestavljen tako, da je na korist samo klerikalcem in Nemcem.

Ljubljansko mestno občino so imeli do l. 1882. Nemci v svojih rokah.

To leto pa se je z naporom vseh sil združenim Slovincem posrečilo Nemce premagati in jim odvzeti gospodarstvo v ljubljanskem mestu.

Od tistega časa pa do danes, torej polnih 27 let, so bili Slovenci neomejeni gospodarji v mestni občini ljubljanski, zakaj niti nemcu se ni več posrečilo, priti v občinski svet.

Vsa slovenska javnost je bila že prepričana, da je Nemcem v Ljubljani za vedno odklenkalo in da se ne bodo nikdar več povrnili časi, da bi se v občinskem svetu ljubljanskem zopet govorilo nemško.

Toda sedaj se vračajo tisti časi in kmalu se bo zopet razlegala nemška govornica v ljubljanski mestni zbornici.

Marsikdo bo mislil, da so se v zadnjem času Nemci tako okrepili v Ljubljani, da bodo pri prihodnjih volitvah prodrli s svojimi kandidati.

Kaj še! Moč Nemcev v Ljubljani se je v zadnjem času tako zmanjšala, da nemški volilci, navezani nase, pri volitvah ne morejo priti resno v poštev.

Nemci se torej sami do politične moči ne morejo dokopati, zato pa jim hočejo pomagati na površje — klerikalci.

Izdelali so namreč v deželnem zboru takšen občinski volilni red za Ljubljano, po katerem morajo Nemci dobiti najmanj 4 zastopnike v občinskem svetu.

Uvesti hočejo takozvane proporcionalne ali sorazmerne volitve to se pravi izmed 45 občinskih odbornikov jih odpade na posamezne stranke sorazmerno toliko, kolikor je bilo za dotično stranko oddanih glasov.

Torej pridejo Nemci, ki imajo v Ljubljani gotovo svojih 4 do 500 glasov, po tem klerikalnem načrtu vsekakor v občinski svet.

Po 27 letih!

Da je to za Ljubljano in za vse slovenstvo največja sramota, nam pač ni treba naglašati.

Ali smo se za to pred desetletji kakor levi borili, da iztisnemo Nemce iz mestne hiše ljubljanske, da bi potem lahko leta 1910. prostovoljno odprli vrata občinske zbornice in dovolili Nemcem zopet svoboden vstop v njo?

Nikdar in nikoli!

Napredna stranka se je zavedala te sramote ter sklenila, da jo hoče na vsak način preprečiti.

Obrnila se je na klerikalce ter jim ponudila eno tretjino odborniških mest z podžupanom vred, ako opuste svoj načrt, na podlagi katerega imajo priti zopet Nemci v občinski svet ljubljanski.

A kaj so na to ponudbo odgovorili klerikalci? Rekli so: „Je že prepozno, smo že vezani.“

Klerikalci so se torej zvezali z Nemci proti slovenski Ljubljani!

Da je to res, je priznal pri razpravi omenjenega načrta v deželnem zboru dr. Šusteršič sam, ki je rekel med drugim:

„Ta volilna reforma se je posrečila potom sporazumljenja (z Nemci); zavedamo se namreč, da bi bila nemogoča, ako bi se nemški veleposestniki odstranili iz zbornice pri razpravi o tej reformi.“

Dr. Šusteršič je torej priznal, da so klerikalci izvršili grdo narodno izdajstvo ter prodali slovensko Ljubljano Nemcem, a dr. Krek je imel še žalosten pogum, da se je še iz tega dejstva norčeval, češ, da je klerikalcem vseeno, ako se jih tudi zaradi tega dejanja proglasi za narodne izdajalce!

Pošteno slovensko ljudstvo, kruto zatirano od Nemcev in nemške vlade, ali vidiš sedaj, kakšne ljudi si izvolilo za svoje zastopnike?

Zvonovi molče, orgle so umolknile!

Poročali smo že, da je tržaški škof Nagl prepovedal rabo staroslovenskega jezika po cerkvah svoje škofije.

Naravno je, da je ta krivična prepoved vzbudila povsodi med ljudstvom, kjer so še očuvali in ohranili to dragoceno svetinjo, ki sta jo zapustila Slovanom slovanska apostola Ciril in Metod, silno ogorčenje in nepopisno razburjenje. In kako tudi ne?

Saj je s to prepovedjo nemški škof s kruto roko ugrabil istrskim in tržaškim Slovincem in Hrvatom najdražje, kar so podedovali po svojih očetih, kar so zvesto in skrbno čuvali kot najdragocenejši zaklad več nego tisoč let.

Slovanska brata Ciril in Metod sta jih obdarovala s slovansko službo božjo, rimski papeži so blagoslovili in potrdili slovansko bogoslužje ter proglasili slovanska blagovestnika Cirila in Metoda za svetnika, sedaj pa pride nemški škof ter z eno potezo svojega peresa izžene slovanski jezik iz cerkve ter proglasi vse tiste, ki bi se zavzemali za slovansko službo božjo, za krivoverce!

Komu bi vzpričo take lopovščine ne zavrela kri? Ali sta bila morda krivoverca sveta brata Ciril in Metod, ki sta upeljala slovansko službo božjo?

Ali so bili nemara krivoverci papeži, ki so blagoslovili in odobrili slovansko bogoslužje?

Ali je bil morda celo krivoverec sam papež Leon XIII., ki je proglasil slovanska apostola Cirila in Metoda za svetnika?

Kdo je torej krivoverec, vsi ti ali morda samo nemški škof Nagl, ki podi slovanski jezik iz cerkve?

Tako je razmišljalo slovansko ljudstvo v Istri in se odločilo, da stopi z naporom vseh svojih sil na branik za pravice slovanskega jezika v cerkvi, za pravico, ki sta jo izvojevala sveta brata Ciril in Metod in ki so jo potrdili sami rimski papeži.

V Vodica pri Podgradu v Istri so razglasili škofovo prepoved na svetih Treh kraljev dan.

Ljudstvo v župniji, ki je narodno, kakor malo kje in ki ljubi svoj jezik nad vse, je ob tej prepovedi glasno zaihtelo in zaplakalo ter kakor en mož zapustilo božji hram.

In od tega dne ne zahaja nihče več v cerkev.

Orgle ne done več v cerkvi in zvonovi v cerkvenem stolpu so umolkni.

V vsej župniji je zavlada grobna tišina in ljudje prisegajo, da ne prestopijo več cerkvenega praga, dokler se jim ne vrne — stara pravda, vse pravice slovenskega jezika, ki jih je užival doslej v cerkvi od pamtiveka.

A to gibanje se širi po vsi Istri in prišel bo čas, ki morda ni več daleč, ko se bo dvignil ves slovenski narod ne samo po Istri in po Trstu, marveč po vseh krajih slovenske domovine ter glasno zahteval: Dajte nam nazaj, kar ste nam ugrabili in ukradli, naš slovenski bogoslužni jezik v naših cerkvah, ki smo jih sezidali s svojimi žulji in krstili s svojo krvjo.

Potujčujete nas v uradih in šolah, dajte nam naš jezik vsaj v cerkvah.

Pride čas in morda že skoro napoči, ko se bo razlegal ta bojni klic gori od motne Drave pa doli do sinjega Jadranskega morja...

Vodja klerikalne stranke dr. Šusteršič je v seji doželnega zbora dne 25. t. m. priznal, da se je klerikalna stranka zvezala z Nemci proti slovenski Ljubljani. Slovenski kmet, ki si volil v doželni zbor te klerikalne poslance, kaj porečeš ti k temu?

Še nekaj drugih vesti o cesarjevičevi smrti.

Neka ugledna Francozinja, ki je bivala l. 1889. na Dunaju in bila v ozki zvezi s cesarskim dvorom, piše v francoskih listih o žaloigri v Majerlingu tako-le:

Baronesa Marija Večera je bila izredne lepote, ki je očarala vsakogar. Cesarjevič Rudolf se je seznanil z njo pri grofici Lariš. Zaljubljen se je v baroneso s tako silo, da je pozabil na ves svet. Po nemalnih duševnih bojih je sklenil, da se loči od svoje soproge Štefanije in se poroči s baroneso Marijo. Skrivoma je naprosil papeža Leona XIII., da naj razveljavi njegov zakon z belgijsko princeso. Skoro sta izvedela za to cesarjevičevo namero Štefanijin oče, belgijski kralj Leopold, in cesar Fran Josip. Oba sta bila silno ogorčena. Sklicala sta rodbinsko posvetovanje, ki se je vršilo 27. januarja 1889

na Dunaju. K temu posvetovanju so pritegnili tudi papeževega poslanika na Dunaju Galimbertija.

Na tem sestanku so sklenili, da bodo porabili vsa sredstva, da preprečijo name-ravano ločitev cesarjevičevega zakona ter poroko z baroneso Večero. Pred vsem so sklenili, da je treba baroneso takoj izgnati iz Avstrije.

Za vse to je izvedel cesarjevič Rudolf. Ker se je bal, da bi omejili tudi njegovo osebno prostost, je skrivaj pobegnil na grad Majerling, kamor je tudi povabil baroneso Marijo in svoje najboljše prijatelje princa Filipa Koburškega, grofa Hojosa in grofa Bombelesa.

Vsi povabljeni so se odzvali vabilu. Baronesa Večera se je odtegnila svoji materi z zvijačo, v Majerling pa jo je pripeljal cesarjevičev verni kuhar Bratfiš. Za vso stvar pa je izvedel baronesin stric in varuh Boltaci. Odpravil se je takoj v Majerling. Tjakaj je došel ob 11. ponoči.

Baronesa Marija je bila že v svoji sobi, ostala družba pa je bila v obednici, ko je vstopil Boltaci.

Med cesarjevičem in Boltacijem je nastal silen prepir. Cesarjevič je potegnil revolver. V tistem trenutku se je pojavila v vratih baronesa. Cesarjevič je sprožil revolver ter po nesreči zadel mesto Boltacija komteso Marijo, ki se je na mestu zgrudila mrtva na tla.

V skrajni razjarnosti je Boltaci zgrabil steklenico šampanjca ter z njo z vso silo udaril po glavi cesarjeviča. Zadel ga je v sence.

Cesarjevič je omahnil, a v smrtnem boju je živel še do jutra. Boltaci se je na to na mestu ustrelil.

Grof Hojos je na to obvestil cesarsko rodbino o strašnem dogodku...

Obitelj Večera je bila izgnana iz Avstrije za 10 let, vrnila se je nazaj l. 1899., princ Filip Koburški je bil prognan za eno leto, grofa Hojos in Bombeles pa sta kmalu na to umrli.

V gradu Majerlingu so se nastanile francoske nune.

Na pokopališču cistercenskega samostana pri sv. Križu stoji marmornat nagrobni spomenik z napisom:

„Tu počiva baronesa Marija Večera, umrla v svojem 18. letu dne 30. januarja l. 1889.“

Spodaj pa so vklesane v kamen besede Jobove: „Človek je kakor cvetka: vzcveti zjutraj ter uvene in umrje zvečer!“

Politični pregled.

Avstrija.

Vse kaže na to, da se bo vlada vendarle odločila imenovati jugoslovanskega ministra.

Vendar pa se zdi, da bi vlada rada na to mesto poklicala kakšno tako osebo, ki

bi bil minister samo po imenu, v dejanju pa bi se čisto nič ne brigal za jugoslovanske želje in težnje. Takšnega moža po svojem okusu je baje našel ministrski predsednik v osebi predsednika pomorske oblasti v Trstu Delesa.

Deles je sicer rojen Slovenec, a to je tudi vse, kar je na njem slovenskega. Če bodo jugoslovanski poslanci zadovoljni s takim jugoslovanskim ministrom, je zelo dvomljivo.

Klerikalni poslanci ne rečemo, da bi ne bili zadovoljni, prav gotovo pa vemo, da bi se ostali slovenski poslanci in prav gotovo tudi Hrvati in Srbi odločno uprli temu imenovanju.

Hrvatska.

Ban baron Rauch že pobira svoja šila in kopita, da se izseli iz vladne palače.

To pot je stvar resna. Med hrvatsko-srbsko koalicijo in takozvano narodno stranko, ki je bila do l. 1905. na vladi, se namreč vrše pogajanja, da bi se med sabo združili ter skupno prevzeli vlado. Ta pogajanja so imela uspeh in zastopniki obeh strank so že stopili v dogovor z ministrskim predsednikom grofom Khuen-Hedervaryjem, ki je naklonjen njihovemu načrtu. Že v nekaj tednih bo imenovan za hrvatskega bana grof Pejačević ali pa dr. Tomašič.

Ogrska.

V državnem zboru se je predstavilo novo Khuenovo ministrstvo. Ko je ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary razvijal svoj program, je prišlo do hrupnih prizorov. Končno je večina zbornice izrazila novi vladi svojo nezaupnico. Grof Khuen namerava sedaj razpustiti zbornico in razpisati nove volitve.

Srbija in Bolgarska.

Odnosaji med tema bratskima državama se vedno boljšajo. Dokaz tega: izredno prijateljske zveze med obema kraljevskima rodominama. V nedeljo je posetil bolgarski kraljevski dvor srbski prestolonaslednik Aleksander. V Sofiji je bil sijajno sprejet in njemu na čast so priredili razne slavnosti. Listi javljajo, da se je pri ti priliki zaročil z bolgarsko princeso Evdoksijo.

Meseca februarja vrneta kraljevičev obisk v Belgradu bolgarski prestolonaslednik Boris in princesa Evdoksija.

Črna gora.

Črnogorski knez Nikola slavi letos 50 letnico svojega vladanja. Človek bi torej mistil, da se vsa država pripravlja na jubilejske slavnosti njemu na čast. Toda na dnevnem redu niso slavnosti; marveč neprestane zarote. Ni še dolgo tega; kar so postrelili celo vrsto zarotnikov, a že so prišli na sled novi zaroti. Žalosten jubilej!

Somišljeniki, narodnjaki, naročajte in širite „Slovenski Dom!“

Ali bo 18. maja res konec sveta?

I.

V noči med 18. in 19. majem bo baje konec sveta. Ta konec pa bo povzročil Halleyev komet, katerega prihod napovedujejo zvezdoslovci.

Ali je to prerokovanje verjetno?

Vsevedni nismo, zato tudi ne moremo reči, da bi bila ta prerokovanja brez vsakega temelja.

Ali bi ne bilo dobro, da bi se zopet enkrat človeštvo nekoliko ustrašilo, kakor je bilo to v navadi preje, kadar se je pojavil na nebesnem svodu komet s strahovitim repom, plamteča šiba božja, ki jo je bog grozeče pokazal na nebesnem oboku človeškemu rodu v svarilo, kakor da bi hotel reči: Pazite, vi malopridniki; ako se še vedno nečete poboljšati, vas bom naklestil s to šibo, da se bo zvrnilo v prah in pepel vse, kar leze in gre na zemlji.

Takšen strah je bil semtertja res prav zdrav in marsikdo se je jel kesati in je odnehal od svojih hudobnih naklepov, ko je zazrl na nebu strašno „šibo božjo“, ki je s svojim ogromnim repom zastirala obzorje.

Gotovo: strah je zdrav, mnogokrat bolj kakor kazni sama.

Kazen uničuje, strah pa poboljšuje.

Toda dandanes smo že tako daleč, da se več ne bojimo ne pekla ne hudiča, najmanj pa zvezd-repatic, ki so po zadržilu zvezdoslovcev oddaljene od nas baje več milijonov kilometrov.

„Baje“ pravimo.

Ali pa je stvar tako čisto gotova?

Ali se ne nahajajo med nebom in zemljo morda stvari, o katerih se največjim učencem niti ne sanja?

Prav gotovo!

„Žal, da,“ pravijo eni, „hvala bogu“ dostavljajo drugi.

Saj bi pa tudi bilo neizrečno dolgočasno na svetu, ako bi vse dogodke vedeli že v naprej, ako bi ne bilo razburjenja in nič presenečenj.

In sedaj se pritepe takšen komet od skrajnih meja solnčnega kraljestva k nam, da nas — „razveseli s svojim obiskom,“ kakor vljudno pravimo marsikateremu gostu, ki ga sicer v srcu pošiljamo k vragu, ker ne vemo, kakšne tajne naklepe snuje skrivaj v svojih prsih.

Toda ta gost nas je obiskal menda že dvajsetkrat, odkar se človeštvo zaveda svojega življenja, in v 2000 letih, odkar smo se spoznali s tem kometom, se je vedel nasproti nam docela dostojno in nad vse pošteno.

Zlo, ki se mu je v prejšnjih časih pripisovalo, da ga je povzročil: vojno, kugo, lakoto in druge take šibe božje, vse to je bilo samo obrekovanje in natolcevanje.

Človek bi torej mislil, da bi sedaj vendar že lahko malo bolj zaupali ti zvezdi repatici, ki nam v 2000 letih, ko smo sklenili z njo znanje, ni storila ničesar žalega.

Toda zvezdoslovci zatrjujejo, da se bo imenovani komet v noči med 18. in 19. majem premikal točno med solncem in zemljo in sicer tako, da bo s svojim dolgim repom ometal zemljo, ki bo torej res dobila to pot pošten udarec od te „šibe božje“.

Ameriški učenjaki pa so dognali, da se v kometovem repu nahaja pruska kislina, (vpliva kakor ciankali), eden najhujših strupov, ki jih je iznašla narava.

To je vest, ki je prav res taka, da lahko provzroča strah.

Poznamo občinskega odbornika v nekem večjem kraju, ki je glasoval proti napravi vodovoda, češ da se vendar ne izplača, ker bo itak sveta kmalu konec...

Sicer pa: Ali zvezdoslovci res lahko prisežejo, da se bo vse tako zgodilo kakor prerokujejo?

Da! Ako ne bodo doslej nam še docela neznane sile spravile kometu iz njegovega tira, bo gotovo dne 18. in 19. maja zadel s svojim ogromnim repom našo zemljo!

Veda pa je nadalje dognala, da obstoje kometi, torej tudi ta Halleyev komet, večinoma iz ogljikovih in dušikovih plinov, iz katerih se razvijajo najhujši in najnevarnejši strupi.

Ali bo torej res treba povezati culico, da se 18. in 19. maja preselimo na oni svet?

Razgled po Slovenskem.

r **Kranjski deželni zbor** je imel ta teden par sej, o katerih bomo natančneje poročali prihodnjič. Med drugim je sprejela klerikalna večina volilno reformo za mesto Ljubljano, o kateri govorimo na drugem mestu in o kateri smo prepričani, da ne bo nikdar postala kri in meso. Povišanje draginjskih doklad učiteljstvu na 35, oziroma 25%, so klerikalci odklonili, pač pa so sprejeli predlog naprednega poslanca dr. Novaka, da se službena doba učiteljstvu zniža od 40 na 35 let.

r **Klerikalci se pehajo samo za Nemce.** Po prizadevanju dr. Kreka je bil za tajnika v ljubljanski tobačni tovarni imenovan Ignac Elsner, zagrizen nemškutar. Ta mož nima sedaj drugega dela, kakor da v svoji pisarni nabira obrabljene znamke za znano ponemčevalno društvo „Südmark“, ki ima namen pokupiti vsa slovenska posestva, z njih pregnati Slovence, na mesto njih pa naseliti Nemce. Kaj pravite k temu, gosp. dr. Krek, ki ste se tako toplo zavzemali za imenovanje tega Vsenemca? Ali ni bilo nobenega Slovenca ali vsaj Slovana, ki bi bil sposoben za to mesto? Ubogo slovensko ljudstvo, kakšne poslance imaš! Tvoji sinovi stradajo in ho-

dijo po svetu s trebuchom za kruhom, od njega izvoljeni poslanci pa preskrbujejo na domači zemlji topla gnezda Nemcem!

r **Na občnem zboru „Sokolov“ v Ajdovščini** je bil izvoljen za starosta notar br. Artur Lokar. Društvo šteje 51 plačujočih članov.

r **Misijoni** so presneto drag špas. V Renčah na Goriškem so imeli cel teden misijon. Menihi so dobro jedli in pili, strahili ljudi s hudičem in peklom, potem so prodajali za drag denar ničvredne reči, nazadnje so dobili pa še gotovega denarja 800 K. Cerkev je dala 500 K, občina pa 300 K. Tako se zatrjuje. — No, potem pa tožijo o revščini. Po občinah rastejo doklade, biriči hodijo okoli hiš, kmet tarna, da še za sol nima — za poneumnevalne misijone pa imajo vedno dosti svetlih kronic cerkve in občine po slovenski domovini. Kdaj se pa spametujejo ljudje?

r **Sneg v Gorici.** Nekaj nenavadnega! Navadno zamede bližnje hribe okoli Gorice proti Soški dolini in stari očač Čaven dobi belo kapo, sneg se drzne tuintam do vznožja Čavna; tik Gorice je nekaka meja za sneg; nad Solkanom izgine, v Gorici je dež, okoli sneg; včeraj zjutraj pa so videli goriški meščani mesto pokrito s snegom. Do polnoči ga je padlo že precej visoko, tako da so oni, ki so bili v kavarnah ali gostilnah, mogli biti s kepami prave bitke, kar se v Gorici le redkokdaj pripeti. Začelo je deževati in sedaj je dež že izpral sledove snega.

r **Zakaj** kava, katera se vari s Kolinsko kavno primesjo, vsakemu tako diši? Zato, ker je Kolinska kavna primes najboljši izdelek te vrste. Slovenske gospodinje čimdalje bolj spoznavajo in zahtevajo vedno in povsod le Kolinsko cikorijo.

r **Prodajalci južnega sadja na ljubljanskem trgu** so imeli preteklo soboto pri „Lloyd“ zelo živahno predpustno veselico. Po napornem delu, ki ga osobito ob slabem vremenu s trudom opravljajo ti prodajalci, se enkrat na leto pač prileže taka veselica.

r **Nakup konj za vojaško upravo.** C. kr. ministrstvo za deželno obrambo namerava 28. februarja 1910. v Št. Jerneju na Dolenjskem konje za vojaško upravo nakupovati. V prvi vrsti potrebuje imenovana uprava konj za ježo v starosti 4–7 let, visokosti 158–166 cm. Cena enega konja se bode plačevala 700 K ter dobe dotični prodajalci, ako so prodano žival priredili ali vzredili, še darilo poljedelskega ministrstva v znesku 100 K, izjemoma tudi več. Da pa bode mogoče posestnikom sposobnih konj tudi prodati druge, manjše ali večje konje, ki ugajajo za vožnjo in za prenašanje tovorov, pride na povabilo konje-rejskega odseka na ta dan tudi druga vojaška komisija iz Maribora, ki kupuje konje za stalno vojsko. Posestniki sposobnih konj se vabijo, da omenjeni dan svoje konje v Št. Jernej v pregled pripeljejo in se tamkaj

do 9. pri uradujoči komisiji zglase. Končno se pripomni, da namerava vojaška komisija iz Maribora pregledati tudi 3letne konje, ki so posebno sposobni za vprego pri topničarstvu. Nakup teh se pa zvrši šele meseca majnika.

Dolenjski novičar.

Jz Krmelja pri Št. Janžu.

d **Proga Št. Janž-Radeče.** V ponedeljek je sklical deželni glavar posvetovanje za nove železnice po Kranjskem. Pričakovali smo, da bo kdo kaj omenil važno in prepotrebno zvezo Št. Janž-Radeče ali Št. Janž-Sevnica, a ni prišla stvar nič v razgovor kljub opominu v „Slov. Narodu“. Ne vemo, kaj je temu vzrok, da je naš kraj vsak pozabil, celo klerikalci, ki imajo sicer polna usta lepih besedi za kmeta. Proga Št. Janž-Radeče je ne samo za nas Dolenjce prepotrebna, ker bi imeli z njo ugodno in kratko zvezo proti Dunaju, s Krškimi in Hrvaško, ampak bi bila tudi važnega stratežičnega pomena, zlasti ko se bo gradila belokranjska železnica. A tudi industrija bi se v naših krajih z novo železnico zelo razvila, ker tiči v naših hribih še mnogo rud, ki jih pa radi neugodne zveze ne moremo izvažati. Zato naj prično na tem interesirane občine same s pripravljalnimi deli za novo progo, mogoče bo potem vendar vlada pomagala.

d **Pomoč v sili.** Načelnik našega cestnega odbora si je hudo belil glavo in ubijal, kako bo zadovoljil s svojim nedelovanjem nezadovoljne davkoplačevalce v Krmelju. Seveda mu ni šinila v glavo modra misel, da bi dal razdrapano ceste po dolgem, dolgem času zopet enkrat posuti, ampak je pričakoval pomoči. In prišla je ta pomoč v obliki snega, ki je pol metra visoko pokril naše hribe in doline ter se usmilil tudi naših od vseh zapuščenih cest. Kamen se mu je odvalil od srca, ko je videl lepo s snegom posute ceste, to se pravi videl naših cest ni, ker radi njih razdrapanosti ne mara priti k nam, ampak misli si, da je padel sneg tudi pri nas in posul ceste. Lahko daste za maše za to pomoč!

d **Uspeli „Slov. Doma“.** Hvala Bogu, nekaj smo pa vendarle dosegli. In te uspehe pač lahko pripisujemo „Slov. Domu“, ki je vedno neustrašeno branil nas delavce in priobčeval naše pritožbe in želje. Gosp. Flatschat bo šel, slana je pobrala našega brihtnega delovodjo, a sedaj se poslavlja težkim srcem kantinski junak g. Kopřiva. Dolgo časa je prestavljal svoje suhe krake ošabno po Krmelju, gospodoval kot turški paša v kantini ter vsakemu, ki ni bil zadovoljen z njegovim delovanjem, grozil z odpustitvijo iz službe. Smatral se je nepremakljivim pod protektoratom g. Flatschata in mislil, da je ni moči, ki bi mogla napraviti konec njegovemu paševanju. A prišel je maček, ki je polovil miši po kantini ter

je pograbil tudi Kopřivo. Dobil je povelje, da mora zapustiti v 3 dneh kantino in najbolje bo, če zapusti tudi Krmelj. Sedaj že tri dni pregledavajo po kantini, kako se je gospodovalo v časih, ko je bil neki Kopřiva kantiner. Dotičnemu g. inženirju, ki je vendar enkrat oskrbel g. Kopřivi plavo polo, se sedaj zahvaljujemo za to njegovo dobroto, prosimo ga pa še, naj i nadalje dela red pri rudniku. „Slov. Domu“ pa izrazimo največ zahvale s tem, da se v obilnem številu naročimo na ta list in ga razširjamo. Torej, delavci, na noge za „Slov. Dom“!

d **Nadaljujemo svoje delo** za C. M. obrambni sklad; zato uprizorimo na Svečnico, dne 2. februarja na Škofljici v salonu g. Ogorelca igri „Bratranec“ in „Eno uro doktor“. Vabimo vse prijatelje naše C. M. družbe in poštene zabave. — Diletantje škofeljske podružnice.

d **Pevsko društvo „Zvon“ v Šmartnem pri Litiji** ponovi dne 13. svečana t. l. koncert v gostilniških prostorih g. Ivana Robavsca v Šmartnem s sledečim sporedom: 1. Al. Sachs: „Il. venec slovenskih narodnih pesmi“ za moški zbor in soli. 2. Ant. Lajovic: „Bolest kovač“ za peteroglasni mešani zbor. 3. Al. Sachs: „Idila“ za moški zbor. 4. Smetana: šesterospjev iz „Prodane neveste“. 5. F. S. Vilhar: „Izpod Triglava“, mešani zbor s sopran soli. 6. E. Adamič: „Zaman pod oknom“, za mešani zbor. 7. Fran Korun: „Kaj je ljubezen“, za mešani zbor in soli.

d **Narodna čitalnica v Novem mestu** priredi na pustni torek v vseh svojih prostorih veliko maškarado, za katero se delajo že prav pridno priprave. Zanimanje za njo je veliko v vseh krogih Novega mesta in njegove okolice, prirediteljev obeta biti sijajna in udeležba ogromna. Vabila se bodo razposlala članom čitalnice te dni. Ako bi ga kdo pomotoma ne dobil ali si ga bi sicer želel, naj javi to blagovoljno odboru čitalnice, ki daje drage volje tudi ostala pojasnila.

d **Sokol Sv. Križ-Kostanjevica** priredi v nedeljo, 30. t. m. ob 8. zvečer v dvorani brata Lavoslava Bučarja svoj zabavni večer. Na sporedu je dvo-dejanska burka „Trije tički“, tombola in ples. — Ker deželna vlada še ni potrdila spremenjenih društvenih pravil, se občni zbor ta dan ne bo vršil. — Odbor.

d **Belokranjski rojak** dr. Niko Zupanič, pristav „Narodnega muzeja“ v Belgradu, je izdal novo znanstveno razpravo pod imenom „K zgodovini spremembe zunanosti balkanskih narodov“. Razprava je izšla v srbskem jeziku.

d **Iz Zagorja ob Savi.** 18. januarij 1910 bode ostal nam in našim nasprotnikom, nemčurjem in ž njimi zvezanim socialnim demokratom, v živem spominu. Ta dan je bil po hudem boju izvoljen slovenski župan, naš somišljenik in mnogo-

zaslužni prejšnji župan Franc Weinberger. Nasprotniki so delali na vse kriplje, da bi bil izvoljen kdo izmed njih; prišel jim je na pomoč bojeviti podjetnik Schweiger, ki je tudi preprečil že dne 16. decembra 1909 vršečo se volitev župana. A vse ni nič pomagalo. Morali so zlesti lepo pod mizo in s hvaležnostjo lepo sprejeti po milosti Slovencev jim dani dve mesti v starejšinstvu. Oni Michelčič, ki se je smatral vedno za prvo osebo v Zagorju, je bil tisti dan srečen, da je sploh prišel v starejšinstvo. Malo prehudo ponižanje, g. Michelčič, kaj ne, ali v sili hudič še muhe jé. Tako ste tudi Vi sprejeli ponudeno mesto, med tem ko bi vsak značajan mož na Vašem mestu tako ponudbo odklonil. Isto velja o drugem nemčurjskem starejšini, g. Oucsešaneku. Najbolj se nam pa smili ubogi Čobal, ki je že sanjal o mehkem županskem stolčku, a končno še v poštev ni prišel. Nič ni pomagalo, da je izdal svoje načelo: „Boj kapitalistom, pomoč bednemu delavstvu“ ter se združil s samimi kapitalisti in podjetniki; ti so ga imeli pri sebi le za cokljo. Značilno pri tem pa je le, da glasuje isti Čobal, ki se smatra patentiranim braniteljem delavstva in gromovnikom proti kapitalističnim podjetnikom, ravno s temi zadnjimi, kakor pa da bi zvest jugoslovanskemu socij. dem. načelu volil s Slovenci. Ako delavci sploh niso popolnoma zaslepljeni, so morali pri teh volitvah izprevideti, kaj imajo pričakovati od Čobala. Zagorski Slovenci naj si pa vzamejo zadnje občinske in župansko volitev za svarilen zgled, da ta politika, ki se vodi sedaj v Zagorju, ne pelje do uspehov. Samo veselice, zabave in gostilničarska politika pametnemu človeku ne zadostuje, da se ga pridobi; treba je delati in sicer radikalno. Imamo sicer polno narodnih društev, a te je treba korenito reformirati. Treba je nastopati javno in pogumno, da dobe nasprotniki pred nami strah in takó spoštovanje, a vsega tega pri nas manjka. Med ljudstvom se mora delati vedno, a ne samo pred volitvijo. Dalje manjka med nami pred vsem strankine discipline, kar se je na dan občinskih volitev bridko maščevalo. Zagorjani, upoštevajte te besede in pri prihodnjih volitvah ne bo treba trepetati, da bodo zmagali v slovenski občini — nemčurji. Naj zaveje prijazen vetrič narodnega in naprednega delovanja po Zagorski dolini in dan 18. januarja bode le takrat za nas zgodovinskega pomena, ako bode zbudil Zagorjane k novemu in čilemu vstajenju.

d **Zlato rudo** so našli baje v Ambrusu. Anton Vidmar je iskal železno rudo, pa je poleg te našel zlato. Po izkušnjah Amerikancev in po primeri je prav tako kot iz ameriških rudnikov.

d **Iz Pijavice.** Naša vas Pijavice je sicer od vseh popolnoma pozabljena, a vendar tudi ne, posebno v zadnjem času ne. Zavzeli so se zanjo možje bližnje vasi Gorenjih Mladatič. Izmed vseh teh se pa po-

sebeno odlikuje kot kak načelnik ali vodja bi rekel, neki nam dobro znani Zanikarjev Lojze, ki je v resnici čez vse druge „kunšten“. Kaj vse se domisli ta Lojzek! Naj zve tudi javnost, kako pameten je! Od glavne ceste se odcepi v Pijavicah vozna pot v Gorenje Mladatiče, ki je pa v zelo slabem stanju, tako da bi si človek lahko črepinjo razbil, ko bi hotel priti v Mladatiče. Seveda Lojzetu se kaj takega ne bo pripetilo, ker je že od mladih nog navajen teh jarkov. No in kaj stuhla ta prebrisana glav'ca Lojzetova seveda s pomočjo Repuševega Šimna. Zanikarjev kakor tudi Repušev stric sta sklenila menda pri polnem luninem svitu, ker drugače ne bi mogla kaj tako pametnega skleniti, da bodo morali Pijavčani njim pot posipati, tisto lužo, o kateri pravijo, da se nikoli ne posuši. Pa zakaj? Zato menda, ker morajo nekateri seno dvakrat na leto peljati po tej luži približno kakih 80 m daleč. In glejte in strmite! Neko jutro sta prišla Lojze z g. županom v Pijavce in hodila od hiše do hiše ter zabičevala vsakemu, da bo gotovo posul pot, kolikor se mu je odkazalo. Ko so pa Pijavčani ugovarjali temu in povedali Lojzetu, da ne bodo nikdar posipali pota oziroma luže, se je zelo moško odrezal: Če ne boste posuli toliko pota, kolikor vam ga bomo odmerili, tedaj bomo pa dali „šacat“, boste pa plačali, kolikor bo!“ Zelo smo se čudili vsi, da zamore tako prebrisana glavca, kot je njegova, kaj tako nespametnega govoriti. — Še enkrat naj vam Mladatičanom povemo, v prvi vrsti pa tebi Lojzek in tebi Repušev Šimen, da mi Pijavčani vam pota ne bomo posipali, tudi če se na glavo postavite! Če pa daste od nas neposuto pot ceniti, lahko to storite, v žep seveda boste pa svoj posegli, — mi ne bomo plačevali za vas. To si zapomnite! Kadar boste pa zopet kako neumnost napravili, tedaj pa zopet na svidenje!

d **Umrl je** v nedeljo zvečer 16. januarja po štiridnevni mučni bolezni vrl mladenič Ivan Umek iz Gor. Mladatič v 26. letu svoje starosti. Rajniki je bil vrl narodnjak, marljiv in pri vseh, ki so ga poznali, priljubljen mladenič. Lahka mu zemljica!

d **Iz Št. Vida na Dolenjskem** nam pišejo: Kje je Kristus, da bi iz naše cerkve sv. Roka s korobačem izgnal gledališkega igralca opata Lovrenca iz Zatičine, ki je prišel 21. t. m. prirejevat v našo cerkev kinematografske predstave. Pri tej predstavi so bile navzoče tudi Marijine device in sicer pozno v noč, da so revice vse mokre priletele domov, ker so morale skoro do pasu gaziti nanovo padli sneg. Marsikatera se je prehladila ter bo pomnila vse svoje življenje, kdaj je šla gledat predstavo opata Lovrenca. Pravimo vam hčerke, bilo bi bolje, da bi si bile za tiste desetice kupile dobre juhe, da bi se okrepčale, kakor da ste jih nesle bogatemu opatu.

d **V Ranzingerjevi zidnici** ali „šulferajnski“ šoli v Rodinah se sliši vedno

kaj novega in duhovitega. Tako je govoril tam pred par dnevi pri nekem roditeljskem sestanku učen „zgodovinar“, g. učitelj, med drugim tudi o postanku Rodin. „Že od nekdanj so Rodine kočevska tla“ — tako je zabičeval vernim svojim kočevskim ovčicam. Kočevjarji so mu sicer pritrjevali, toda da bi bili prepričani o resničnosti njegovih besed, o tem dvomimo, ker so mu tako „glasno“ ploskali, da se niti štakorji (podgane) in miši v zidnici niso zdramile. Dragi Gustl, niti o Kočevjarjih niti o Tebi ni bilo tukaj še ne duha ne sluha, ko je slovenski kmet že obdeloval svoje vinograde po sedanjih Rodinah, prepeval zraven slovenske pesmi in v jeseni pri sladki kapljici hvalil boga, da mu je trtje tako bogato rodilo! Zato je dobila ta vinska gorica ime Rodine! Pa tudi danes še je velika večina kajzarjev v Rodinah slovenska, slovenske matere, hčere in sinovi so, ki so pa pozabili, da so nosili v mladosti slovenske „bregušice“ in da jih je učil oče moliti s slovensko brezovko. Zdaj so žalibog strastni Kočevjarji, toda iz tega ne sledi še, da so Rodine kočevska tla. Vidiš, Gustl, zgodovinska učenost Tvoja Ti ne bo nosila kruha! Boljše bo, če jo obdržiš zase ali pa „farbaj“ ž njo rajši svojo „milostivo“ doma v Buhtovi zidnici pod „Čičapihlom“.

d **V Škocijanu na Dolenjskem** bo dne 2. februarja ustanovni občni zbor nove Ciril Metodove podružnice z veselico. Zanimanje je splošno v Škocijanu in okolici. Posebno šaljiva igra obeta privabiti mnogo občinstva.

d **Iz Škocjana** nam pišejo: Kako skrbe naši duhovniki za duše svojih vernikov, se je zopet pokazalo pretekli teden. Naj mi bo dovoljeno opisati slučaj, ki v prav bengalični luči kaže, koliko je mar duhovnikom za naše duše. Dne 17. t. m. je bila takozvana: „Antonova božja pot“ na Stopnem. Župnik Bohinc je sam opravil tam službo božjo in zraven še sosednega župnika najel, da je pridigoval. Po opravitu sta jo mahnila kar naravnost v Šmarjeto v vizite. Mlajši kaplan je kot katehet šel na Hrvaški brod v šolo podučevat. Kaplan Florjančič je pa ostal doma v namen, da je pripravljen ako bi bilo treba kako dobro delo — usmiljenja storiti. Kakor že rečeno, je bil mesto njega sosedni župnik najet da je pridigoval na Stopnem. Med tem je pa v smrtnih krčih zdihovala neka žena v Stari-Bučki in prosila zadnje popotnice. Poslali so po spovednika. Poslani sel je našel samo kaplana Florjančiča doma, a ta se je odločno branil, in ni na noben način hotel iti bolnice previdet. Ostal je trd napram prošnjam v umirajoče. Že v mraku je priteknel mlajši kaplan, a nepozno: ni se več zavedala. Le mazilil jo je. Bolnica je na to v par trenutkih sklenila življenje brez sv. popotnice. Vsa krivda pade na Florjančiča kaplana. Zakaj pa vendar je prav za prav postavljen? Ali samo zato, da bi nas kmete pretepal, in nas izmozgaval? Dr. Anton Bonaventura, kje ste? Pridite

v Škocjan, in mi Vam bomo povedali, koliko se je že enakih slučajev pri nas zgodilo, od kar je ta Florjančič pri nas. Pa ne pozabite tudi biča, s katerim boste naklestili g. kaplana Florjančiča. Kaj koristijo pastirski listi n. pr. taki, kot se sedaj bere v cerkvi, ako duhovnik noče deliti zadnje popotnice!

d **„Lojzeta pri mostu“** je omenil dopisnik iz Škocjana v predzadnji številki „Slov. Doma“. O kako je na to tékal Lojze po Škocjanu in prosil za „Slov. Dom“, da pač vidi, kaj je o njem pisano. G. Lojze! Zakaj si pa ne naročite tega časnika? Vsaj 3 krone boste vendar zmogli, da ne bo treba sosedov prositi za ta list. In potem boste vsaj časnike brali takole zvečer posebno takrat, ko vas nervoznost prime kot na primer v sredo zvečer, ko ste pretepal hlapca. Kaj ne g. Lojze, Škocjanci vse vidimo, a to pa nimamo radi, da hlapec mesto večerje dobi batine. Ako se ne boste poboljšali, vas boma dali še večkrat na žehto, zakaj tako ravnanje s posli je že od sile.

Zvezda repatica se je pojavila!

Zvezdoslovci so natanko izračunali, da se pokaže meseca maja na nebu zvezda repatica, ki jo učenjaki imenujejo Halleyev komet. O tem kometu se je mnogo pisalo, zato se je splošno mislilo, da so se učeni zvezdogledi korenito motili in vračunali, ko se je pretekli teden nepričakovano prikazala na nebesnem obzorju krasna zvezda repatica; vsi so namreč skleпали, da je to napovedani komet. Ta komet so najprvo zapazili v Johanisburgu v južni Afriki, par dni kasneje so jo zagledali na zvezdarnah v Oksfortu in v Kembriču na Angleškem, v soboto zvečer pa so jo opazili v Siciliji in v Vratislavi na Pruskem. V nedeljo zjutraj smo čitali v Ljubljani v časopisih, da so zazrli v tujih krajih na nebu repatico, a še isti večer smo imeli priliko na Kranjskem opazovati ta čudni nebesni pojav.

Kmalu po zapadu solnca, ko se je zmračilo in so zamigljale zvezde na nebesnem svodu, smo opazili na jugozapadu nekoliko bolj južno, kjer je zatonilo solnce, lesketajočo se zvezdo z dolgim širokim modrikasto se žarečim repom, ki se je s precejšnjo hitrostjo pomikala proti zatonu. In res v dobre pol ure je zatonila za obzorjem.

Ker je takoj v ponedeljek nastalo slabo vreme, se nismo mogli prepričati, ali je ta repatica še vidljiva na obzorju. Verjetno je, da jo bomo imeli priliko občudovati še dlje časa na našem nočnem nebu.

Kakor smo že omenili, se je splošno sodilo, da je ta repatica komet, čigar prihod napovedujejo zvezdoslovci za mesec maj.

Temu pa ni tako!

Repatica, ki smo jo opazili preteklo nedeljo, je popolnoma nov komet, o katerem dosedaj učenjaki niso imeli niti pojma.

Ta zvezda je večni potnik, rekli bi pravi potepuh, ki potuje po neskončnosti brez pravega cilja in brez prave poti iz kraja v kraj in ki je sedaj nenadoma zablodila tudi v bližino naše zemlje. Neznana zvezda še dosedaj seveda ni imela svojega imena. Toda kakor novorojenec ne more ostati brez imena, tako tudi ta zvezda repatica ni smela ostati brezimna. Zato so poskrbeli učenjaki.

Krstili so jo po letu, v katerem se je pojavila, za „komet 1910 a“.

Kam se bo sedaj napotila? Kdo bi to vedel! Ali bo zopet izginila v neskončnosti, ali se bo morda zopet kdaj pojavila v zemeljski bližini, nihče ne more tega povedati, zakaj skrivnostna so njena pota. Morda jo ne bodo nikoli več zrlle človeške oči!

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vidu nad Ljubljano.

g Naši klerikalni kolovodje so širokoustni do smešnosti. Evo vam le en slučaj: Dan za dnem je bilo slišati od njih, koliko prosilcev se je oglasilo za tukajšnje izpraznjeno zdravniško mesto. Pravili so: „Kar s klobuki pod pazduho se nam hodijo zdravniki od vseh strani ponujati, toda mi bomo izbrali le takega, ki nam bo povsem ugajal.“ Lahko si je misliti, kakšno klofuto jim je dal sam njihov „Slovenec“ s tem, ko je priobčil vest, da se za tukajšnje zdravniško mesto ni oglašil nobeden prosilec, in da je imenovan sicer za naše okrožje dr. Drč, a si je stavil pogoj, da še nadalje stalno biva v Ljubljani. Torej naš Št. Vid je dobil od vseh zdravnikov pošteno „košarico“. Saj to tudi ni nič čudnega. Mar menite, da bo kak zdravnik toliko na glavo padel, da bo prišel v Št. Vid Klanfarju „pleh“ strič in Zabretu pete lizat? Kaj še! Za to delo so dobri čuki, marinari ali k večjemu kak tak učitelj, o katerem je splošno znano, da je v njegovi glavi vse bolj na „kratko“. G. zdravniki so pač dobro informirani, kako težavno stališče bi imeli tu, zato so pa vsi ponudbo odklonili. Če bi n. pr. služili klerikalcem, bilo bi to pod njihovo častjo, če bi pa živeli tako, kakor jim velevali razum in srce, bi pa kmalu jela hoditi okrog njih kaka Judita z nabrušenim nožem. Pri vsem tem pa moramo trpeti mi, ki v kljub temu, da bomo morali zdravnika drago plačevati, ga ne bomo imeli pri rokah, in bomo morali v potrebi hoditi zdravnikov iskat v Ljubljano, ki je toli oddaljena od nas, da dojde v sili vsaka pomoč prepozno. Vidite, taki so naši ljudski osrečevalci!

g Nova šola, ki jo v kratkem nameravajo zgraditi v Šentvidu, je zlasti radi stavbnega prostora napravila med občinci veliko ogorčenost. Z ozirom na to in z ozirom na dopise č. g. župnika Zabreta v „Domoljubu“, v katerih se mi hoče očitati

nekaka nekorektnost in strankarstvo, odgovarjam resnici na ljubo to-le: 1.) V seji kraj. šolskega sveta še lansko leto smo se zgovorili pri najprvem pogovoru o novi šoli, da si bomo vsi člani prizadevali poiskati najprimernejši prostor za stavbišče nove šole. In tako je gospod župnik v seji krajnega šolskega sveta meseca oktobra lanskega leta povedal, da je župan Belec nasvetoval takoimenovani „farovski pungret“, ki leži pod farovžem za Kmetovčevo koč, kot stavbni prostor za novo šolo. Ali je ta prostor, bolje rečeno, to močvirje, na katerem je še celo za osuševanje travnika narejena ponikovalna jama, za stavbišče nove šole primeren, ali ne, tukaj ne bodem razpravljati, o tem lahko sodi vsak človek z normalno razvitimi možgani in ni potreba, da bi moral biti kak občinski odbornik, ali svetnik, ali pa še celo župan. Nato sem jaz v tej seji predlagal Lovrenčev in Božičev travnik nasproti pošte, ki je brez dvoma v celem Šentvidu najlepši stavbni prostor za novo šolo, in najprimernejši tudi za prihodnost. Kajti ta prostor ima suho, primerno lego s prijazno okolico, ima zadosti zraka in svetlobe in meri na širokosti 21½ metra, dočim meri Vovkovo le 14½ metra. Torej je 7 metrov širši od Vovkovega sveta. Župnik pa pravi, da je preozek. Pripomnil sem k temu tudi, da je poleg Lovrenčevega in Božičevega travnika zelo pripraven stavbni prostor med Cihovo in Šlepalovega Miha hišo, in sicer Johanova, Kobaleževa in Andrejeva njiva, ter za tem tudi Padovškov travnik pri Lurškem znamenju. In te parcele leže vse v katastru Šentvid, ne pa Podgora, kakor pravi gospod župnik. 2.) Jaz smelo trdim, da samo ti trije prostori so v Šentvidu kot stavbni prostori za novo šolo najboljši. Glede tak male daljave kakor je od Lovrenčevega in Božičevega travnika pa do Lurškega znamenja naj nova šola stoji, tukaj ali tamkaj se pričakati, je samo kaprica, ne pa stvarni ugovor prizadetih občincev. Iz tega sledi, da bi bilo od č. g. župnika bolj umestno, da bi ljudstvo na to kapriciranje v „Domoljubu“ ne pripravljalo. Zlasti ker ne pride prav nič v poštev daljava od Vovka pa do Lovrenčevega in Božičevega travnika. Torej zakaj v tem ljudstvo begati? 3.) Č. g. župnik Zabret in njegovi svetovalci sami v „Domoljubu“ priznavajo, da je cena 9000 gl. za Vovkovo zemljišče previsoka, a pravijo, imeli bom šolo ravno v sredini in Šentvid sam si pa pridobi na lepoti. Vprašam Vas, č. g. župnik, in Vaše svetnike, kaj bode koristilo zunanjim vsem šolske občine, ako Vi na njih trdo in žuljavo zaslužene takorekoč pristradane kmečke denarje olepšate Šentvid? (Nova šola se ne bode zidala s kapitalom, ki bi se amortiziral z obrestmi Bitenčeve ustanove — saj imamo že 10% obč. doklad naloženih za novo šolo. Na te doklade ste gotovo že pozabili.) Ali mar ne bo tu opravičena kontra vse davkoplačevalske strani? Krajni šolski svet je po božjih in človeških postavah dolžan

briniti in varovati nepotrebnih stroškov šolsko občino, kar naj bi gospodje, ki so za nakup Vovkovega sveta, blagovolili v naznanje vzeti. 4.) Da sem jaz ugovarjal proti nakupu Vovkovega sveta z ozirom na moje rodno domovje, odločno zanikam, in to smatram za grdo in podlo natolcevanje. Mojemu bratu bi bilo v prav veliko korist, ako se Vovkovo s slamo krito poslopje podere in nova stavba sezida, ki bi bil s tem kot sosed veliko bolj varen proti ognju. Nasprotno pa č. g. župnik sam svoje strankarstvo kaže s tem, namreč ko pravi, da mu je za lepoto v Šentvidu. Če bo pa od tega imelo korist kmetsko ljudstvo, naj pa presodi samo. Nasvetujem to-le: Kdor si želi, oziroma je interesiran za lepoto Šentvida, naj si na Vovkovem prostoru sezida krasno palačo sam na svoje stroške, a ne na naše. Odločno izjavljam, da sem iz stvarnih razlogov, ne oziraje se ne na desno ne na levo ter neustrašeno kot vesten takratni član v zastopstvu šolske občine ugovarjal proti nakupu Vovkovega sveta. Popolnoma nesmiselno in nemogoče je torej misliti, da bi nastopal proti temu, kar mi velevajo razum, srce in vest. 5.) V „Domoljubu“ se dalje tudi poudarja, da naj se pomisli, da lastnik (Vovk) ne proda samo zemlje, marveč tudi hišo in gospodarsko poslopje. Ali mari ni potreba tudi uvaževati, ali nam bode to imenovano poslopje kaj koristilo ali ne? — Ravno nasprotno! Škodovalo nam bode, ker bode mnogo stroškov, predno se vse to z dragimi delavci podere in proč zvozi. Pomisli naj se tudi, da rabimo samo stavbni prostor, ne pa podrto hišo in druga gospodarska poslopja, kupljena na naše stroške. Končno sem, č. g. župnik, popolnoma prepričan, da se bomo, ako se kupi stavbni prostor, ki bode popolnoma odgovarjal zahtevam in ki bo stal štirijaški seženj le samo 10 kron, ne pa okroglih 30 kron, kakor se sedaj namerava, vsi davkoplačevalci lahko zedinili, še celo Draveljci, ki bodo sicer, kolikor je meni znano, zahtevali prav gotovo svojo šolo. To pa bi bil za Šentvid z okolico hud udarec na račun onih gospodov, ki nepremišljeno in v gotove namene težijo za Vovkovim posestvom. Iz vsega tega tedaj končno sledi, zakaj in kako sem jaz proti nakupu Vovkovega sveta, zakaj je č. g. župnik za Vovkovo posestvo in zakaj je g. župan tudi za „farovski pungert“. Današnji odgovor torej sklenem s tem-le: Ako sem jaz že samo v tem oziru, da sem proti nakupu sveta, ki bi stal okroglih 30 kron štirijaški seženj in ker sem za to, da naj se nakupi svet po okroglih 10 kron, postopal krivično, naj me le ljudstvo samo obsoja. Ako pa je to pravično, zakaj me Vi, č. g. župnik, bijete. Josip Matjan, posestnik v Vižmarjih 31.

g Iz Dravelj. V krajni šolski svet v Št. Vidu, tako poroča „Domoljub“, se je vršila 6. t. m. volitev treh članov v skupni seji obč. odborov Št. Vid in Gornja Šiška.

Izvoljeni so bili: Anton Belec, Ivan Šusteršič in Ivan Bergant. K temu nekoliko pojasnila. Krajni šolski svet v Št. Vidu obstoji iz štirih voljenih odbornikov izmed katerih trije pripadajo občini Št. Vid, eden pa podobčini Dravlje, ki spada v občino Gornja Šiška. Od nekdaj je ta navada, da se voli skupno, od nekdaj so pa tudi Šentvidčani postavili za svoj okoliš svoje kandidate, za Dravlje pa so volili kandidata, katerega je predlagal draveljski obč. zastop. Tudi letos so si Draveljci izbrali svojega kandidata v osebi gospoda Ivana Brecljnika, posestnika v Dravljah. A bili smo razočarani. Šentviški obč. odbor šteje 25 članov, Gornje Šiške le 20, torej ima večino Št. Vid. In kako originalno! Klanfar, kot šentvidski župan, niti ni vprašal Draveljcev, zakaj so prišli, temveč je kar napovedal kandidate. Draveljci so mu povedali, da imajo svojega kandidata, a glej, 25 je več kot 20. Seveda je moral naš kandidat v manjšini ostati, izvoljen je pa od Šentvičanov za Dravlje tisti Ivan Bergant, ki Klanfarju in Zabretu samo kima in glasuje za Vovkovino kot šolski stavbni prostor in jo priporoča, če prav ve, da ga ni Draveljca, ki bi se tu strinjal z njim. Tako delajo v Št. Vidu! Par vrstic pod tem poročilom pa berem: „Najbolje je torej, če smo v tem važnem trenutku edini, ko se gre za novo šolo“. Da, edini bodimo Draveljci, Glinčani, Podgorci in Poljanci in gotovo bo šola stala na našem koncu Št. Vida, ne pa na dvakrat predragi in trikrat premajhni Vovkovini.

Dravljan.

g Za kratek čas. Miha: Ljubi Jože, ti si precej prefrigan, povej mi vendar, zakaj ne dobimo v Št. Vid nobenega zdravnika? Jože: I menda zato, ker se je slednji izmed zdravnikov čutil žaljenega, da so se naši klerikalci, katerih preteklost se svetlika v raznovrstnih prečudnih barvah, v svoji drznosti tako daleč spozabili, da so zahtevali od prosilcev izkaz neomadeževanega življenja.

Jeseniške novice.

g Drama „Mladost“ ne ugaja raznim žegnanim „Slovenčevim“ dopisnikom. Pravijo, da je pohujšljiva. Čuki pa, katerih je bila cela tolpa pri predstavi, so igro še prav posebno pohvalili in kaj bi jo pa tudi ne? Saj so od najbolj starega pa doli do najbolj mlečnega vsi zaljubljeni v razne Marijine device. Prilike zato imajo dovolj, ko se vsak teden zbirajo v Katoliškem domu. Sedaj bo menda bolj trda predla čukom zaljubljenim, ker je prejšnji teden župnik precej trdo prijemal devičarice, ko mu je prišlo na ušesa, da se pripravlja nekaj Marinarič na pot v Rim. Sicer pa vemo, da je farovski gospodi igra le zato pohujšljiva, ker v igri nastopita dva duhovnika. Mi pa v tem ne vidimo nič pohujšljivega, pač se nam zdi pohujšljanje to, da na „ajmohtarskem“ odru nastopa sam Kristus

in sicer nastopi v vlogi Kristusa človek, ki vedno proklinja farovski terorizem. Vsak mesec vsaj enkrat mora seveda tudi Mati božja priromati na oder teh poštenjakovičev. No, gospoda rahločutna, ali se tu ne norčujete naravnost iz Kristusa in Matere božje? Vidite, to je pohujšljanje, da mu ni pare. Prepričani smo, da se Jezus in Marija vsak dan jočeta nad takimi otroci.

g Boj do skrajnosti kličejo klerikalci „Sokolom“. Kdor je bral „Slovenca“ z dne 22. t. m., je lahko izprevidel, da je to le zadnji vsklik razpadajoče klerikalne stranke na Jesenicah. V zadnjih zdihljajih obupno opletajo s svojim umazanim repom okrog sebe hoteč uničiti vse, kar ni črno. Toda zastoj se trudite: ljudstvo se probuja in se zaveda in to je za vas momento mori. Ker pa veste, da ravno „Sokolom“ ne morete do živega, ker so od farovžev popolnoma neodvisni, značajni in v svojih načelih neizprosni, zato pa leti iz vaših umazanih ust najgrše blato na nje. Toda laž ima kratke noge, zato pa pade vse blato nazaj na vas. Prvič se prav kosmato lažete, da je „Jeseniški Sokol“ priredil igro „Mladost“. Povemo vam, da „Sokol“ ni v nobeni zvezi s to predstavo. Dalje lažete, da je gospod dr. Kogoj demonstrativno odšel iz dvorane. Gosp. dr. Kogoj je le zato odšel iz dvorane, ker je bil klican k bolniku, a se je takoj zopet vrnil. Toliko na znanje katoliškim resnicoljubom. Sedaj vas pa vprašamo, zakaj vaši rahločutni čuki in pobožne Marijine hčerke niso zapustili dvorane? No, mislimo, da zato, ker se jim igra ni zdela napačna. Sami vaši ljubljenci so se izjavili, takoj ko ste pričeli s to lažno gonjo proti „Sokolom“, da kdor pravi, da je igra pohujšljiva, tisti je norec in neumnež, in da se nič ne razume na igre. Tako vas sodijo vaši „Orli“ (ako vam drago, postrežemo z imeni), tisti orli, katerim kličete: Boj na nož „Sokolom“. Da vas pa vaši pristaši slabo razumejo, smo se prepričali v nedeljo zvečer, ko se je prišel Cundrov mežnar ves v rožcah lizat „Sokolom“ tamburašem, ki so igrali na veselici v Trevnovi gostilni. Sokoli so mu seveda povedali par gorkih, da je takoj odšel z dolgim nosom.

g „Zlate farbece“ se igrajo jeseniški čuki v družbi z gerentom g. Čebuljem. Vsi imajo v žepih vžigalice „obmejnih“ Slovencev. Ako bi se primerilo, da bi kdo izmed njih ne imel teh vžigalic, mora plačati globo 10 vinarjev. Te groše pošljejo potem na mejo tistemu kočevskemu nemškemu učitelju, ki je po zaslugi klerikalnih „Vse-slovencev“ nastavljen na belopeški šoli, da mu bode mogoče preje ponemčiti obmejno slovensko deco.

g Bralno društvo na Bledu priredi na Svečnico, 2. febr., v Kapsovi gostilni v Gradu predpustno zabavo z mnogovrstnim sporedom. Med drugim nastopi ruski atlet Ksilofonti in dr. Po sporedu ples. Začetek ob 7. zvečer. Vstopnina 50 v.

g Prva „Fantovska straža“ se je ustanovila preteklo nedeljo v Žabnici pri Škofji Loki. Zbralo se je na ustanovnem občnem zboru okoli 70 ljudi, največ med njimi vrlih domačih fantov. Prihiteji pa so pozdravit novo stražo tudi loški Sokoli. Iz Ljubljane so tudi prišli gostje. Profesor Jug je predaval o veri in bogovih starih Grkov in Rimljanov. Tajnik „Zveze slovenskih izobraževalnih društev v Ljubljani“ g. Ribnikar je pozdravil fante v imenu „Zveze“. Tovariš Jenko pa je pojasnjeval pomen nove organizacije za kmetski stan. Navdušenje je bilo nepopisno.

Grozno dejanje blaznega očeta.

Na Gorenjem Zemnu je znorel nena-doma 40letni posestnik Grlj-Brdanov. Že prejšnji večer je grozil svoji materi, da jo mora ubiti, ker je zahtevala denar od njega. Ker se je mati bala sina, ki je bil že enkrat na umu bolan, šla je k sosedu Rojcu spat in le temu dejstvu se ima zahvaliti, da je ušla gotovi smrti. jPonoči je namreč Grlj iz postelje vstal, ne da bi se prebudila žena, ki je zraven njega spala. V kuhinji pograbi veliko zidarsko kladivo in gre v spalnico, kjer je mati običajno spala. Ko opazi ležišče materno prazno, pričel je noreti. Spala je mala jedva dve leti stara deklica v svoji postelji, ko se ji približa — oče — s smrtnim orožjem v roki. Kakor bi trenil, padlo je težko kladivo na njeno glavico. In mirno je spaval mali angelček naprej, iz prebite črepinje pa so padali možgani na belo odejo. Nato se približa blaznež 3letnemu sinčku, tudi tu zavihtil morilno orožje, ter udari z kladivom z vso močjo po dečkovi glavi. Tudi sinček se ni več oglasil; le razbita črepinja je pričala, da se je tu morala mozek pretresujoča rodbinska drama odigrati. Pa nesrečnež je še nadalje iskal svojih žrtev. Sestra njegova je slišala ropot po sobi in se zbudila. Grozen prizor vidi pred seboj. Mirno spavala bratec in sestra naprej, le vroča kri, se družji iz obeh glav skupno . . . in pomešana z bratsko krvjo, curlja iz bele odeje na tla . . . Tam pa stoji revni ponoreli oče, in ko opazi sestro, skoči k njej in predno se revica zamore rešiti, zgrudila se je pod težo udarca na tla. In dalje je iskal nesrečnež svojo mater, saj njo, le njo je hotel umoriti, pa prišli so mu otroci na pot! Sestra Grljeva je bila še toliko pri moči, da je stekla k sosedom, ki so nesrečneža zvezali in mu odvzeli morilno orožje. Orožniki in zdravnik so se napotili takoj na lice mesta. Ko vam to poročilo pišem, zaznal sem, da je fantek mrtev, deklica se bori s smrtjo, sestra Grljeva je pa nevarno ranjena, iz glave, nosu in ust ji vedno curlja kri. Pač grozen čin blaznega.

Razširjajte „Slovenski Dom“!

Notranjski novičar.

n **Vabila za Sokolovo maškarako v Postojni** so se razposlala. Ako ga kdo slučajno ne bi dobil, naj oprostí ter se blag. oglasi, da se mu dološlje. Zanimanje je veliko. Kostumov se je naročilo ogromno število. Vojaška godba iz Gorice pa nam je zagotovila, da bode prav pridno sviralala izbrane komade, med katerimi bodo v prvi vrsti naše narodne skladbe in popevke vpoštete. Torej nikdo naj ne zamudi priti ta dan v Postojno na Sokolovo maškarako. Na zdar! Na svidenje!

n **Za „Sokolski dom“ v Postojni** so darovali: g. Fran Dekleva v Slavini po br. Juvanu 10 K, kot zahvalo gg. pevcem iz Postojne za nagrobno njegovega g. stricu; br. Jevnik Janko 2 K za vozino br. T. Kutinu. Iskrena hvala! Na zdar!

n **Pevsko društvo „Postojna“ v Postojni** je imelo svoj redni občni zbor 16. t. m. Izvoljen je bil ta-le odbor: Fran Kutin, predsednik; Jos. Paternost, podpredsednik in blagajničar; Jos. Burger, tajnik in arhivar; Fran Bizjak, Fr. Dolenc, Janko Šraj, Ignac Vilhar, odborniki; Ivan Klemenc in Baltazar Macner, namestnika.

n **Pevsko društvo „Postojna“** opozarja, da se vršijo od sedaj zopet redne vaje v čitalniški sobi. In sicer se vršijo za moški zbor ob torkih, za ženski zbor ob ponedeljkih. Vsakokrat ob 8. zvečer.

n **Notranjski planinci** prirede na pustno nedeljo, dne 6. februarja t. l. v Postojni v hotelu „pri kroni“ plesni venček. Začetek ob pol 9. zvečer. Vstopnina znaša za gospode 1 K. Čisti dohodek prireditve je namenjen skladu za zgradbo koč na Nanosu. Priprave za veselico so v najboljšem teku. Dobro znani slikar okraši plesno dvorano s krasnimi slikami notranjskih hribov. Povsod se kaže za prireditev živo zanimanje. Naj tedaj nihče ne zamudi posetiti veselice, ki bo prva planinska veselica v Postojni.

n **Krasno spomladansko vreme** se je naenkrat spremenilo v hudo zimo. Snega imamo v Postojni nad 1 m visoko, po nekaterih krajih celo 1½ m. Promet po železnicah je znatno oviran. Vsi vlaki imajo večurne zamude. Tovorni promet je popolnoma ustavljen. Ceste se pridno snažijo. Prav imajo stari ljudje, ki pravijo, „da pri nas volk zime ne sne“.

n **Sokol v Cerknici.** Na prvem, rednem občnem zboru, ki se je vršil dne 23. t. m. je bil izvoljen ta-le odbor: Ernest Šerko, starosta; Anton Werli, podstarosta in tajnik; Anton Urbas, načelnik, in odborniki Anton Meden, Ivan Žumer, Anton Kravanja ml., Josip Kastelic, Franc Homovc in Jakob Homovc. Preglednika računov Ivan Stergullec in Anton Kravanja st. Namestnik Franc Hren. Sokol je v kratki dobi svojega trimesečnega obstanka dokaj napredoval. Brez 4 ustanovnih članov, ki so plačali enkrat za vselej svoto 50 K, šteje društvo 81 podpor-

nih članov in 31 izvršujočih. Naraščaja 35. Postavil si je telovadnico in nabavil za prvi čas najpotrebnejše orodje: drog, in bradljo. Da se je pa mogel Sokol tako hitro razviti, pripomogla je pred vsem blagorodna gospa Manica Milavec, ki je društvu brezplačno prepustila poslopje za telovadnico, za kar ji je izrekel brat starosta v imenu društva svojo najtoplejšo zahvalo. Enoglasno se je sklenilo, naj izreče odbor milostljivi gospe tudi pismenim potom svojo zahvalo s prošnjo, naj še nadalje ostane naklonjena mlademu Sokolu. Kakor je bilo razvidno iz poročila br. tajnika, ima društvo še druge prijatelje, ki ga podpirajo z nabiranjem prostovoljnih doneskov. Tako je nabrala gdč. Urbas v gostilni na Vagi 30 K, v svoji gostilni „pri Kroni“ je nabral br. Homovc lepo svoto 50 K in v znani gostilni br. Stergulca sta nabrali gdč. Ivanka in Mimi 20 K. Gospod Hinko Pogačnik, tovarnar v Rušah, je podaril 10 K. Vsem prijateljem-podpornikom srčna hvala! Na zdar!

n **Kmetsko izobraževalno društvo v Vrhpolju** priredi na svečnico, dne 2. februarja ob 4. popoldne v dvorani g. Ivana Krečiča veselico s temle sporedom: 1. „Brat Sokol“, veseloigra; 2. „Damoklejev meč“, gluma; 3. „Napolitanska godba“, šaljev prizor; 4. srečolov in 5. prosta zabava, pri kateri bo mladina lahko malo poskočila.

n **Iz Topolca pri Trnovem.** V zadnjem „Lažiljubu“ sem bral poziv, ker nič ne poročam iz našega kraja. Ne zdi se mi vredno odgovarjati na te otročarije, samo nekaj hočem opomniti, ker ste začeli vi prvi, zato nočem jaz zaostati za vami. Vprašam „vrle“ odbornike izob. društva, koga sem jaz prosil za božjo voljo, naj me nazaj sprejmejo, obljublajoč, da se bom poboljšal!! Nikdar mi ni niti na misel hodilo, da bi se vrnil v društvo, še manj pa prosil. Tu se natanko vidi vsa vaša ljubezen do bližnjega. A vi ste učeniki ljubezni, pa razširjate sovraštvo. Svetujem vam vseni, posebno pa gospodu „zvitelnu“, ki je „brihten“ za devet drugih, kakor sam pravi, naj mi preskrbi zdravje, ki ga želim, ter naj me zapodi nazaj k vojakom. Če tudi se je že velikokrat izjavil, da bo porabil ves svoj vpliv, da bom moral iti nazaj k vojakom, se ne bojim njegove grožnje, saj meni je veliko bolj prijalo pri vojaki, kakor pa doma, kjer se moram od ranega jutra pa do večera mučiti, da se preživim in zraven tega še vedno boleham. Lepo ga prosim, naj mi preskrbi, da bom šel nazaj še dve leti, potem pa bom prost. Takrat bode zopet zaslovel še veliko bolj kot je sedaj, ker ženo „knajpa“. Res, da sem bil parkrat v gostilni, ki je središče vaše izobraženosti in kjer se vsi otroci shajajo, to rad priznam. Bodite pa brez skrbi, ne bodem več prišel, tudi vas ne bom prosil, da bi me sprejeli nazaj, kakor pišete, da sem vaš. Povejte tudi, če sem že pred vas pokleknil in s povzdignjenimi rokami prosil,

da me sprejmete v vaše brezpomembno društvo. Kar recite, da sem, pa bode dobro. Ako hočete boja, sem vam na razpolago. Prvi ste začeli izzivati in prvi boste končali, to vam jamčim jaz. Povem vam, da vam bom še veliko bolj osolil in zabelil kakor sedaj. Kako ste hudobni, ker ubogega bolnega človeka ne pustite na miru! Res, to so nauki sv. cerkve. Saj ona vas uči: ljubite sovražnike! Vi imate usmiljenje, zato bodele usmiljenje dosegli. Le pogumno naprej in delajte po zapovedih božjih. Ne bojte se, saj vas bom še večkrat opomnil na vašo „dobra dela“. In še to vas prosim, da se podpišite; ni se treba skrivati za urednikov hrbet, tako delajo otroci, ki se skrivajo v materino krilo. Tistega, ki je tisto pisal, imenujem lažnjivca in obrekljivca!! Tistemu gospodu, ki vedno „fehta“, povem, da jih imam zanj še veliko pripravljenih; tako tudi za žlahtovca sv. Duha in agenta za žveplenke. Drugič veliko več in bolj natančno ter bolj mastno. Na zdar!

L. Oblak.

n **Iz Trnovega** nam pišejo: Vreme je v naši dolini zelo slabo. Snega je veliko padlo in sedaj pa se meša z dežjem. Ljudem, ki so vajeni lepemu vremenu, se zdi čudno, da se izpolnjuje pregovor: Zime volk ne uje, ako ne meša z glavo pa z repom. — Čudno je čudno, da sedaj, ko je čas zabave t. j. predpustni čas, čas zabav in veselice, pa je v Trnovem in Bistrici vse tiho. Kaj je temu vzrok?! Na delo sedaj diletantje, trnovsko-bistriška dekleta in fantje. Torej: Na zdar!

n **Na naslov poslanca Drobniča.** Volilci z Blok in Nove vasi opozarjamo svojega poslanca Drobniča na njegove mnogoštevilne obljube, katere je dal glede dalmatinske železnice. Gospod Drobnič nam je obljuboval, da bo tekla ta železnica čez Bloke, in da bo postaja v Novi vasi. Glejte torej, da svoje obljube tudi uresničite, kajti s samimi obljubami nam ni nič pomagano. Ker vaša stranka lahko vse stori kakor sami trdite, zato smo prepričani, da se bodo uresničile vaše obljube in pa naše želje.

n **Bloški kaplan** je podoben tistemu ježu, ki ga je lisica iz usmiljenja vzela v svoj brlog, pozneje pa ji je pokazal svojo hvaležnost s tem, da jo je popolnoma izrinil iz njenega gorkega ležišča. Tako je tudi z našim kaplanom g. Matevžem. Sprva je bil človek po božji volji, zdaj pa gotovo bolj ugaja satanu kakor bogu. Saj pravijo, da se satan veseli, če se ljudje prepirajo, in da prepir bogu ni ljub. Naš kaplan pa dela zdaj samo prepir. Ali je treba Marijinim devicam prepovedati, da ne smejo govoriti z drugimi dekleti? Mislimo, da ne, kajti s tem se dela samo sovraštvo. Pa če bi že bile Marijine device kaj boljše kot so druga dekleta! Pa niso prav nič boljše, dostikrat so še mnogo slabše, ker se v Marijini družbi navadijo hinavstva. Tega pa pri drugih dekletih ni! Povemo naj še, da bo ta pred-

pust vzela Janez Čuk Marijo Sovo. Saj si pa tudi naš kaplan mnogo prizadeva, da spravi tiče ene vrste v eno gnezdo. Svetujemo mu pa, da naj se bolj ravna po Kristusovih naukih, kakor po naukih novodobnih pre-rokov-hujškačev!

n Iz Blok. (Naši čuki.) Preteklo nedeljo so naši čuki ponavljali igro „Srajčniki“. Udeležba je bila prav klavrna, saj se je niso udeležili niti nekateri čuki. Navzočih je bilo kakih 15 še kilavih čukov. Bilo je tudi nekaj marinaric in par starih tercijalk. Te je nadzoroval duhovni vodja Matevžek. Igrali so v nekem čudnem jeziku, ki je bolj podoben krokanju kakor pa človeškem govorjenju. Ti, ki so igrali, so večinoma taki, ki so bili par let pri vojaki, pa so že gotovo pozabili naš slovenski materni jezik; nekaj je pa takih, ki so bili malo časa v Kočevju, Gradcu ali kje drugje in so mislili, da so zanimivi, ako se pačijo po nemško. I seveda, na Blokah je toliko Nemcev! Igro je pa zaključil Oroslav, mizar iz Nove vasi v nemškem ali kočevskem jeziku. Vsa čast čukom, ki tako visoko spoštujejo svoj materni jezik. Zares lepa izobrazba! Ježek le tako naprej, pa bomo kmalu prijadrali v Kočevje.

n Utonil je dne 19. februarja, ob 4. popoldne pod jezom Frančiška Uršiča v Podragi 67-letni samski Friderik Uršič. Vračal se je iz Vipave. Ko je šel po deski čez potok, je omahnil. Dva dečka, ki sta to videla, sta hitro poklicala ljudi. Ko so ti prišli, je bil že mrtev.

Ameriške novice.

a Ponesrečena Slovenka. Ivan Snedic iz Rockdala piše: Žalostno vest imam sporočiti, da nam je vzela smrt mlado gospo Ivano Železnikar. V groznih bolečinah je umrla dne 1. januarja zjutraj ob šestih v bolnišnici v Jolietu. Na Silvestrov večer sta bila Anton Železnikar in njegova soproga Ivana na obisku pri ženini omoženi sestri, kjer sta bila oba prav vesela. Ob 11. sta se vrnila v svojo hišo. Ko sta tu nalijala svetilko, se jima je petrolej užgal in posoda je eksplodirala, vsled česar sta bila oba naenkrat vsa v ognju. K sreči sta imela v hiši nekega delavca. Ta je že spal, toda eksplozija in klici na pomoč so ga prebudili. Prihitel je na lice mesta, brž odprl vrata in ponesrečenca spravil ven na sneg, oba goreča. Potem je rešil njuno hčerko, ki je ležala v zibeljki. Medtem so prihiteli prestrašeni sosede in kmalu je pridrdral tudi voz z gasilci, ki so pogasili ogenj. Nato sta bila ponesrečenca prepeljana v bolnišnico, kjer so se zdravniki trudili na vso moč, da ju rešijo. A nesrečna žena je bila po vsem telesu tako grozno opečena, da ji doktorji niso mogli niti bolečin olajšati, in umrla je ob šestih zjutraj po neznanstvih mukah. O polnoči je bil poklican slovenski duhovnik, ki je oba prevedel s zakramenti za umirajoče. Pokojna Ivana je

bila stara šele 18 let in rojena Gutnik od Device Marije v Polju pri Ljubljani, odkoder je prišla lani na dan sv. Treh Kraljev v Ameriko k svoji sestri, omoženi Kokalj. Mesec dni po svojem prihodu se je omožila. Poleg svojega moža, ki sedaj leži v bolnišnici in bo morda v kljub groznim opeklina vendarle okreval, zapuščena pokojnica v Rockdalu 6 tednov staro hčerko, eno sestro in enega brata, a v starem kraju starše, pet sester in enega brata. Njen mož ima dva brata v Ameriki. Oba ponesrečenca sta bila v podp. društvu sv. Treh Kraljev.

O vinskih boleznih in napakah.

Napisal L. Bučar.

Dasi so razne vinske bolezni in napake v mnogih krajih vsakdanja prikazen, imajo ljudje o njih in o sredstvih, s katerimi je mogoče vino zdravo ohraniti ali bolno popraviti, raznovrstne napačne nazore. Tako se n. pr. ne uvažuje dosti splošno veljavno pravilo, da se je vinskimi boleznimi in napakami dosti lažje izogniti kakor pa jih odpraviti.

V umnem kletarstvu ne bi smeli slišati o boleznih in napakah vina in so torej te, kjer se pojavljajo, samo znak nevednosti in zanikrnosti pri napravi vina kakor tudi pri njega poznejšem kletarskem oskrbovanju.

Največkrat pa je slabemu vinu tudi kriva posoda, na katero naši gospodarji vse premalo pazijo.

Med **vinske bolezni** sodimo vse one nezdrave izpremembe v vinu, ki jih povzročajo majhne glivice ali bakterije in katere ne dajejo vinu samo napačnega okusa in nenavadne barve, ampak to tudi deloma ali popolnoma pokvarijo. — Povzročitelji teh bolezni so namreč v vseh slučajih majhne, samo s pomočjo drobnogleda razločljive glivice, podobne onim, ki povzročajo alkoholno kipeenje v moštu. Zato pa je v prvi vrsti gledati na to, da se takim uničujočim kalem zapre pot do vina oziroma mošta; ako so se pa te že naselile, rabiti proti njim sredstva, ki jih sigurno že v začetku uničijo.

Najbolj znana in razširjena vinska bolezen je **kan ali cvet na vinu**, ki ga povzroča majhna glivica, katera napravi v začetku na površini vina tančici podobno mreno, pozneje pa debelo belo kožo, prepreženo semintja z večjimi ali manjšimi gubami in žilicami.

Najraje napade kan vina, ki imajo malo alkohola. Torej v prvi vrsti šibka in mehka vina. Iz tega sledi, da zgoščeni alkohol sam uničuje kanovo glivico.

Ako pustimo v odprti steklenici ali sodu stati vino, se nam v nekaterih dneh pokažejo znaki te bolezni. Ako vina ne zalijemo in posode ne zamašimo, se bode

zajedala kanova glivica vedno bolj v vino in s časoma napravila tudi za prst debelo kožo na površini. Vino postane prazno, šibko in neokusno. Kanova glivica se živi namreč od alkohola, ki ga razredčenega razkrajja v ogljikovo kislino in vodo. Seveda mora imeti pri tem dosti zraka, za katerega ji gotovo ni težko tam, kjer puščajo vinsko posodo odprto ali samo deloma napolnjeno.

Dasiravno kan ni nevarna bolezen, je vendar gledati na to, da jo preprečimo. To pa je mogoče samo, ako hranimo vino vedno v polnih posodah, ki pa morajo biti tudi dobro zaprte in zapiljene.

V gostilniških kletih, kjer je vino na pipi, pa je vino potakati v vedno manjše sode ali pa je imeti na vehi takozvani sterilizator, ki pušča samo popolnoma očiščen zrak v vino. Tudi se lahko pri nastavljenem sodu prazni prostor nad vinom malo zažveplja s pomočjo za to nalašč napravljene kadilnice, ki jo je dobiti pri vsakem boljšem kleparju. Nad vinom se lahko napelje tudi ogljikova kislina, katera zadržuje uspevanje vsakovrstnih glivic, tudi kanovih.

Polni sodi pa se morajo vedno zalivati tako, da se pilka ali voha vedno v vinu namaka.

Kanasto vino zalijemo vedno s pomočjo dolgega lijaka, ki naj sega pod vinsko površino, da se kan ne more zmešati z zdravim vinom. Ko se sod napolni, se tolče po njem toliko časa, da se zbere ves kan pri vehi in se ga lahko tako odpihne. Da odstranimo kan tudi na vrhu dog od znotraj, moramo imeti za to nalašč napravljeno zakrivljeno metlico ali ščetko. Vrhu osnaženega vina je natočiti nekoliko vinskega cveta ali finega špirta.

Ako je kan vino hudo nnpadel, je najboljša to pretočiti v žvepljan sod, kjer žveplena sokislina vse kanove glivice takoj razdere in uniči. Pozneje se tako vino cepi z močnejšim vinom, ki ima poln in rezek okus. Pri dodavanju špirta in žvepljanju moramo biti previdni, ker je to po novem vinskem zakonu znatno omejeno.

Ravnatoko razširjena, vendar bolj nevarna vinska bolezen je **cik ali kisanje vina**. Cik v vinu se pozna po kislem, razkavem okusu in po octovem (jesihovem) duhu, ki ga občutljivo grlo in nos takoj čuti. Ponekod so tega okusa tako navajeni, da ne štejejo te napake med vinske bolezni, ampak smatrajo tako vino povsem normalno in zdravo. To je tudi največ krivo, da se na snago in red v kletarstvu tako malo pazi.

Cik ali kisanje povzroča octova glivica, ki je po velikosti dosti manjša od kanove. Pod drobnogledom jo je mogoče razločiti samo, ako jo ta 600krat poveča.

Octova glivica razkrajja s pomočjo zraka razredčeni alkohol v octovo in ogljikovo kislino. To razkranjanje pa se pod vplivom gorkote še znatno pospeši. Pod enakimi pogoji torej ta glivica lahko uniči cele množine vina, katero nazadnje ni za drugo, kakor za napravo octa ali kisa.

V dobrem kletarstvu vendar ne napravi mnogo škode. Kajti vsak umen vinogradnik, vinski založnik ali gostilničar že tako snažno in pametno ravna, da se mu cik v vinu niti ne pojavi; ako pa se pojavi, za takoj v kali zatre. Nasprotno pa, ako najdemo kje cikasto, deloma že skisano vino, je to znak največje brezbržnosti in nesnage. Sicer pa je neglede nato tudi prodaja cikastega vina po novem vinskem zakonu strogo prepovedana. Kot neužitno se smatra posebno vino, v katerem se nahaja $1\frac{1}{2}$ — 2% (t. j. v tisočih delih vina poldrugi do dva dela) octove kisline. Kisanje vina, ki se da precej v pričetku spoznati, moramo takoj, ko mu pridemo na sled, ustaviti. Ne da bi se vino pokušalo, se pozna octova kislina v vinu že s tem, ako se poduha pri vehi v sod. Takoj sune v nos rezek, kisel duh. Kajti cik se pojavi najprej na vrhu vina; šele pozneje se razprostira vedno bolj v notranjost. Zaradi tega se spodnje vino, v kolikor to še ni prišlo v dotiko s cikastim od zgoraj, lahko odtoči v sveže zažvepljan sod in se na ta način reši nadaljne kvare. Ostalo vino, ki je že cikasto, pa se porabi za kis. Najsigurnejše pa se nadaljni razvoj octovih glivic ali bakterij ustavi s pasteriziranjem vina. Ako segrejemo napadeno vino na 60 stopinj, ustavimo s tem napredovanje kisanja, ker se pri 60 stopinjah vročine vse octove glivice uničijo in pomoré. Za tako segrevanje pa so potrebni posebni stroji, s katerim pri nas malokdo razpolaga.

Za to si bomo mi pomagali z žveplanjem, ker žveplena sokislina pomori — kakor kanove — tudi octove glivice. Ako tako ozdravljeno vino ni bilo hudo napadeno in se cik v njem malo pozna, ga lahko zmešamo z drugim zdravim vinom, ki deloma pokrije že nastalo octovo kislino. Drugače se pa to ne sme zgoditi, ker bi se še zdravo vino pokvarilo.

Takozvano razkisanje cikastega vina potom ogljikokislega apna ali marmornatega prahu se ni dobro obneslo, ker se pri takem razkisanju poleg octove kisline uniči tudi vinska, jabolčna, jantarova in druge kisline, brez katerih bi bilo vino pustno in prazno ter bilo raznim boleznim dosti bolj podvrženo. Sploh pa skisanega vina ni mogoče nikdar popolnoma ozdraviti.

Sode, v katerih se je vino skisalo ali se v njih nahajalo okisano vino, moramo z vročim lugom izprati ali pa zakuhati s sodo in pomiti oziroma dobro izplakniti s čisto vodo. Ko se sodi posuše, jih je dobro zažvepljati in pred porabo zopet z vrelo vodo izpariti. Ako se cikasti sod na ta način popolnoma ne popravi, se ta ne sme rabiti za shranjevanje zdravega vina.

Pripomnjeno bodi, da je odvracati kisanje že takoj pri napravi vina; osobito rdečega, ki kipi na tropinah v odprtih kadeh. Ako tropine pri tem kipenju niso vedno pod tekočino, povzročé v zraku se nahajajoče octove bakterije takojšnje kisanje tropin in mošta ter se tako kal te nevarne

vinske bolezni že v pričetku v vino spravi. Pri kipenju v sodih pa je rabiti vedno takozvane kipelne vehe, skozi katere zrak ne more do mošta.

Sicer pa se kisanje vina pojavlja najčeščeje v zvezi s kanom. (Dalje.)

LISTEK.

Zgodba o zaplenjenem pravičniku.

Spisal Ivan Cankar.

(Konec.)

»Zbogom, mladost! Včeraj še, o danes do te ure še — lilija duhteča med osatom; prerezano je, presekanje je; razmeknilo se je to življenje v dvoje dob, tujih druga drugi, kakor paradiz peklu; tam sladka dišava, tu smrad trohnobe . . . Kam naj stopim, komu naj pogledam v oči?«

Res, pozabil ni Pompilij in dobro je premislil, da beseda ni bila ne zgovorjena, ne zapisana. Ali to ga ni zmotilo niti za trenotek, da bi opravičeval svoj greh, ali da bi ga celo tajil. Narobe: pametno je preudaril, da je greh v mislih hujši od greha na jeziku; beseda gobezdava, bodi še nečedna, je znamenje odkritosrčnosti; misel zatajena je znamenje zakrknjenega srca. Strog in pravičen sodnik si je bil Pompilij, pa je razložil, da je bilo puntarstva več in ostudnejšega v njegovi zamolčani besedi, nego na vseh tistih belih papirjih in celo več nego na tisti brezbožni podobi. Rekel bi nevernik in bi se usmehnil: »Kdo je slišal? Kdo je videl? Kdo zaslužil?« Tudi Pompilij je slišal nevernika zapeljivca, pa ga je pogumno zavrnil. »Poberi se od mene, pravičnika! Enkrat si udaril as, dovolj je! Oskrunil sem svojo dušo, v osmem činovnem razredu potrjeno, za sedmi razred pripravljeno! Kdo mi povrne izgubljeno nedolžnost, podlago uglednemu položaju in državnemu redu? Ali jo boš ti povrnil? . . . Storjen je greh, le v pokori je očiščenje!« Teh prav tako razumnih kakor krepkih besed se je zapeljivce močno prestrašil ter je pobegnil enkrat za vselej.

Pompilij se je napotil naravnost domov ter se je zaklenil v svojo izbo, da bi v miru in bridkosti premislil vso žalostno stvar od začetka do konca. Ali kolikor bolj jo je obračal na desno stran in na levo stran, ogledoval jo od spodaj in od zgoraj, ob oknu in ob sveči, toliko večja je bila in toliko bolj neblago je dišala. Dognal je: »Kadar bodo obešali misli, kdo bo visel najprvi? Pravičnik bo visel, ki je molče lagal! . . . Ni dovolj, da grešnik dožene svoj greh; treba je izpovedi, kesanja in pokore!«

Mračilo se je, ko se je napravil k pravičniku Pafnuciju, ki je bil v svetosti in ponižnosti za dobro klaftro pred njim, kajti užival je že sedmi činovni razred.

»Ali si videl tisto podobo, o Pafnucij?«

»Videle so jo moje človeške oči, moja duša je ni videla!«

Pompilij je povsili glavo.

»Pa da bi, recimo, človek, ki je pravičen od rojstva . . . da bi tak človek . . . recimo v hipni omotici . . . ali v nenadni zatemnelosti uma . . . da bi, recimo, tak človek in v takem položaju . . . zinil to in ono, tako in tako . . . ne, seveda, v hudobnem namenu, ali celo v puntarskem smislu . . . tudi ne naglas, seveda, ne v družbi . . . čisto sam, prav natihem, takorekoč v pustinji, da bi se izrazil tak pravičen človek . . . ne, seveda, da bi se jaz zdajle tako ali podobno izrazil . . . da bi se izrazil recimo: ta ali ona, taka ali drugačna naredba, odredba, ukrenitev te ali one oblasti in ne po svoji potrebi in umestnosti, kakor tudi in še posebno ne po svojih posledicah . . . kako bi rekel . . . pravična . . . temveč je, kako bi rekel . . . vnebovpijoča . . .«

Pafnucij je vstal ter je premeril Pompilija z resnim pogledom od nog do glave.

»Grešil si v svojem sreću, o Pompilij!«

Trepetal je Pompilij, jecljal.

»To se pravi . . . le na primer, recimo, postavim, posito, le kakor prilika, kakor vzgled pohujšljivega početja.«

Pafnucij pa je iztegnil dolgo roko, vzdignil je glavo tako visoko, da se je prikazalo jabelko nad ovratnikom, in je rekel:

»Zbogom!«

Pompilij je ihtel naglas, ko je omaholoval po stopnjicah. Domov prišedši je sedel in je pisal dolgo v noč in vse do jutra. Pisal je svojo obširno, temeljito in popolnoma odkritosrečno obtožnico.

Najpoprej je obrazložil dejanski položaj. Popisal je brez pretiravanja puntarsko in krvoločno mišljenje ter nehanje ljubljanskega prebivalstva, ozrl se je tudi mimogrede na pojave in dogodke v bližnji in daljni okolici ter opozoril na njih nevarnost; nato je izrekel državnemu pravdniku svoje zvesto državljansko zaščeno ob njegovem delovanju, vendar pa si ni mogel kaj, da ne bi z vso dolžno ponižnostjo obžaloval premehko in prevelikodušno obzirnost državnega pravdnika, katero da si razlaga samo z najbržim dejstvom, da ima gospod državni pravdnik milosrečno soprogo in mladoletno, nadebudno deco, dejstvo, katero je še vselej mehkobnomilo vplivalo na državljane, zakonu zveste; in naposled je nastopil pot brezobzirne samoobtožbe. Razložil je, kako težavno in nadvse mučeniško stališče da je prisojeno od teh nenavadnih in globokega obžalovanja vrednih časih čestitim pravičnikom, ki na kljub vsem in zelo mnogoterm izkušnjavam neomajno stoje na braniku kazenskega zakona; ali kdo ve, odkod pride izkušnja, kdaj pride in kako!

V spanju morda, v nemirnih sanjah po teški večerji, se blodne misli nenadoma prevrnejo in beseda plane iz njih, ki bi je bdeči jezik nikoli ne izpregovoril. So pa še drugi in drugačni slučajji — načela so trdna, človek je slab — ki zavedejo brezbriznika v jarek, pravičnika v greh . . . In nato je popisal Pompilij natanko in povrsti svojo žalostno zgodbo. Solze so kapale iz njegovih poslednjih besed, solze pravičnika, ki se je radovoljno napatil na Golgato. »Pred vami stojim, sodite me! Ne po milosti, temveč po pravici! Težak je greh, teška bodi kazen, grenka pokora!« . . .

Truden, upal, objokan je bil Pompilijev obraz, ko je dovršil in podpisal to zgodovinsko pisanje. Položil je teško glavo na mizo in je zaspal; mirno je spal; smehljal se je v lepih sanjah; zakaj pravičen je bil . . .

Tri dni in tri noči je čakal odgovora; zaklenil se je v izbo, pospravil je vse svoje stvari in napisal testament; nato je molil in premišljeval. Četrty dan pa je prišel odgovor; razposajena karta je bila — premalo oblečena, napol pijana ženska s kozarcem v roki; pod njenimi nogami pa je bilo napisano:

»Tele neumno! V prihodnjic žlampajte malo manj! — Trenz« . . .

Polagoma se je vzdignil trudni Pompilij; prečudno se mu je svetil obraz.

»Pravičnejši si od pravice, o Pompilij!«

Tudi tisto noč ni spal do jutra. Ali pisal ni, ni ne molil in ne premišljeval, temveč šival je. Bilo je težko opravilo, kajti roka Pompilijeva ni bila vajena šivanke. Dolgo in široko belo rjuho je razrezal, prikrojil si jo je za haljo dopetačo. Nato je z adaj od vratu do peta narisal z rdečilom debelo in ravno črto. Ko se je zdanilo, je Pompilij dovršil težavno delo; vzdihnil je iz globočine in si je ogrnil belo haljo.

»Pravica, kar sama nisi hotela, je hotel tvoj udani hlapec! Hotel je in je storil; čast njegova pojde v večnost — svetel oblak od izhoda do zahoda! Oj pravičniki, bratje — zaplenili smo misel!«

Z dolgim in mogočnim korakom je stopil na cesto . . .

Bog vedi, kaj bi se bilo tedaj zgodilo nelepega in nečloveškega, da se ni ob usodni uri prikazal bistropametni doktor Robida.

»Zaplenjen!« je vzdihnil Pompilij z bridkim ihtečim glasom; zatisnil je oči, zavil se je tesneje v haljo in je stopil nerodno kakor slepec.

Tedaj ga je potrepil rami doktor Robida.

»Gospod Pompilij . . . saj lahko rekurirate!«

Nasmehnil se je Pompilij, solnce mu je zasijalo v obraz, bela halja je padla v prah . . .

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 22. januarja 1910.

Gradec: 33, 50, 59, 85, 80.

Dunaj: 63, 36, 11, 71, 2.

Dvignjene v sredo, dne 26. januarja 1910.

Brno: 34, 59, 54, 43, 9.

Tržne cene v Ljubljani

od dne 22. januarja do 26. januarja 1910.

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 " " " II. " . . .	1	—	1	20
1 " " " III. " . . .	—	90	1	12
1 " telečjega mesa . . .	1	40	1	72
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	—
1 " " (prekajenega) . . .	1	80	2	—
1 " koštrunovega mesa . . .	1	08	1	12
Prašiči na klavnici . . .	1	20	1	40
1 kg masla . . .	2	40	2	60
1 " masla surovega . . .	2	60	3	20
1 " masti prašičje . . .	2	—	2	20
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	70	1	92
1 " slanine prekajene . . .	2	—	—	—
1 " sala . . .	1	80	1	96
1 jajce . . .	—	6	—	7
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 " " posnetega . . .	—	10	—	—
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 piščanec . . .	1	40	1	70
1 golob . . .	—	40	—	50
1 raca . . .	2	70	2	80
1 gos . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	46	—	—	—
100 " " " 1 . . .	45	50	—	—
100 " " " 2 . . .	45	—	—	—
100 " " " 3 . . .	44	—	—	—
100 " " " 4 . . .	43	—	—	—
100 " " " 5 . . .	41	—	—	—
100 " " " 6 . . .	39	—	—	—
100 " " " 7 . . .	33	—	—	—
100 " " " 8 . . .	16	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	21	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	39	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	37	—	—	—
100 " ržene moke . . .	33	—	—	—
1 l fižola . . .	—	24	—	32
1 " graha . . .	—	—	—	—
1 " leče . . .	—	44	—	48
1 " kaše . . .	—	22	—	24
1 " ričeta . . .	—	20	—	22
100 kg pšenice . . .	28	—	—	—
100 " rži . . .	18	50	—	—
100 " ječmena . . .	15	—	17	—
100 " ovsa . . .	16	50	19	—
100 " ajde . . .	17	—	19	—
100 " prosa belega . . .	17	50	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze . . .	15	—	17	50
100 " krompirja . . .	5	50	—	06

Lesni trg.

Na trgu je bilo

— voz in — čolnov z lesom
Cena trdemu lesu od 10 K — h
do 11 K 50 h za m³.
Cena mehkeemu lesu od 9 K — h
do — K — h za m³.

Trg za seno, slamo in steljo.

Na trgu je bilo

— voz sena . . . . . 9 — 10 70
— " slame . . . . . 7 — 10 40
— " stelje . . . . . — — —

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Popravila in preobleke točno in cenno.

Popravila in preobleke točno in cenno.

Najcenejše solnčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča 3 52—5

Josip Vidmar

— v Ljubljani —

Pred Škofijo 19,
Stari trg 4,

Prešernova ulica 4.

Ali ste že vposlali naročnino za „Slovenski Dom“? Ako še ne, pošljite jo takoj!

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

Preklic.

Podpisani **L. Florjančič** preklicujem tiste žaljive besede, s katerimi sem Janeza Čamernika na Poljanah žalil.

19-1

L. Florjančič.

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“

priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnico

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim! 20 52-29

Kri! dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. — Polovico stroškov prihranite v

Moč! gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete **SLADIN**,

Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalogi.

Lekarna pl. Trnkóczy

v Ljubljani zraven rotovža.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3.000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52-22

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71.417.344-75

upravnega premoženja

K 17.519.983-93.

Obrestuje hranilne vloge

po **4 1/2 %**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908

kron 17.102.911-27.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije. Na menice pa po 6 %. Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

2 52-5